

 Vneo φροντιστήριο	ΜΑΘΗΜΑ - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗ ΥΛΗ	ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	
	ΤΜΗΜΑ	
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	3 ΩΡΕΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Διχοτόμηση του χαρτονομίσματος
- β. Πεδινόι
- γ. Κόμμα Γ. Θεοτόκη

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Α2

Να αντιστοιχίσετε σωστά τα γράμματα της στήλης Α με τους αριθμούς της στήλης Β (σε κάθε γράμμα της Στήλης Α αντιστοιχούν περισσότεροι του ενός αριθμοί):

A	B
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑ	<ol style="list-style-type: none"> 1. κατοχυρώθηκε το δικαίωμα του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι 2. μονιμότητα των δικαστικών και δημοσίων υπαλλήλων 3. θεσπίστηκε η άμεση, μυστική, καθολική ανδρική ψήφος με σφαιρίδια 4. αβασίλευτη δημοκρατία 5. η Γερουσία διορίζεται από τον βασιλιά 6. δεν υπήρχε συνταγματική πρόβλεψη για τα κόμματα 7. Πρόεδρος της Δημοκρατίας 8. καθολική για τους άνδρες ψηφοφορία με ελάχιστους περιορισμούς 9. συνταγματική μοναρχία 10. ασυμβίβαστο μεταξύ στρατιωτικής και δημοσιοϋπαλληλικής ιδιότητας αφενός και βουλευτικού αξιώματος αφετέρου
α. 1844	
β. 1864	
γ. 1911	
δ. 1927	

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

α) Να παρουσιάσετε τη δομή του κόμματος των Φιλελευθέρων.

Μονάδες 8

β) Ποιος ήταν ο βασικός στόχος και ποιες κοινωνικές ομάδες αποτέλεσαν τα στηρίγματα του κόμματος των Φιλελευθέρων την περίοδο 1923-1928;

Μονάδες 6

ΘΕΜΑ Β2

Να αναφερθείτε στη διαδικασία ίδρυσης του προσφυγικού συνδικαλισμού της Ερμούπολης στη Σύρο.

Μονάδες 14

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω κείμενα καθώς και τον πίνακα:

α) να παρουσιάσετε την εξαγωγική και εισαγωγική δραστηριότητα της Ελλάδας στη διάρκεια του πρώτου αιώνα της ανεξαρτησίας της (19^{ος} αιώνας)

Μονάδες 14

β) να αναφερθείτε στις ενέργειες του Χ. Τρικούπη και των ιδιοκτητών των τσιφλικιών της Θεσσαλίας σχετικά με το εισαγόμενο σιτάρι.

Μονάδες 11

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Όσον αφορά τη δομή του εξωτερικού εμπορίου, το πρώτο σημαντικό χαρακτηριστικό της είναι ότι η Ελλάδα του 19^{ου} αιώνα εξαγεί, αλλά και εισάγει, κυρίως αγροτικά προϊόντα. Μεταξύ των ετών 1858-1860 και 1911-1913, τα αγροτικά προϊόντα αντιπροσωπεύουν από 60 ως 79% της αξίας των εξαγωγών και από 26 ως 38% της αξίας των εισαγωγών. [...] Η αναλογία των βιομηχανικών προϊόντων στις εξαγωγές μειώνεται από τη δεκαετία του 1880. Ενώ στην περίοδο 1858-1875 τα κατεργασμένα δέρματα μόνο αντιπροσωπεύουν το 5% του συνόλου των εξαγωγών, στα 1893-1895 η συμμετοχή όλων των βιομηχανικών προϊόντων στις εξαγωγές είναι μόνο 0,6% και στα 1909-11 έχει πέσει στα 0,04%. Αντίστροφη είναι η πορεία των εξαγόμενων μεταλλευμάτων. Εμφανίζονται, για πρώτη φορά, στον πίνακα των εξαγωγών το 1866 και η συμμετοχή τους στη συνολική αξία των εξαγωγών βαίνει αυξανόμενη [...].

Στη σύνθεση των ελληνικών εισαγωγών η κατηγορία των «αγροτικών προϊόντων και τροφίμων» κατέχει επίσης την πρώτη θέση, ενώ στην αμέσως επόμενη βρίσκονται τα «βιομηχανικά προϊόντα». Από αυτά, τα σημαντικότερα είναι τα υφάσματα και τα νήματα, που εισάγονται κυρίως από την Αγγλία και τη Γαλλία. [...] Το σημαντικότερο εισαγόμενο αγροτικό προϊόν είναι τα δημητριακά, και ειδικότερα το σιτάρι.

Μ. Συναρέλλη, *Δρόμοι και λιμάνια στην Ελλάδα 1830-1880*, Αθήνα 1989, σελ. 133-141

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Από τα άλλα γεωργικά προϊόντα, τα δημητριακά, παρόλο που η παραγωγή τους - ιδίως των σιτηρών - συνεχώς αυξανόταν, δεν κάλυπταν παρά μέρος μόνο της εσωτερικής καταναλώσεως. Έτσι μεγάλες ποσότητες εισάγονταν από το εξωτερικό και κυρίως από τη Ρωσία και την Τουρκία. Κατά μέσο όρο υπολογίζεται πως από το 1851-1864 εισάγονταν 991.134 κιλά σιτηρών κάθε χρόνο, αξίας 6.286.236 δρχ., και εξαγονταν σιτηρά αξίας 449.338 δρχ. Χαρακτηριστικά παραθέτουμε την εισαγωγή και εξαγωγή των χρόνων 1858, 1859, καλής και κακής σοδειάς αντίστοιχα:

	Εισαγωγή		Εξαγωγή	
	Κιλά	Αξία	Κιλά	Αξία
1858	690.247	3.752.912	332.245	1.092.508
1859	1.480.000	7.226.731	133.194	527.522

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών, τόμος ΙΓ', σελ. 181-182

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Κατ' αρχήν ο Τρικούπης, σε αντίθεση με την πολιτική του Αλ. Κουμουνδούρου πενταπλασίασε τον δασμό πάνω στα εισαγόμενα σιτηρά στα 1884, κατά δε το 1892 τον ήδη υψηλό δασμό αύξησε ακόμη κατά 1600%. Ο σκοπός του ήταν προφανής: να περιορίσει την εισαγωγή του αλλοδαπού σίτου, ώστε ο εγχώριος να υπερτιμηθεί και να διογκωθεί η έγγειος πρόσοδος των τσιφλικούχων. [...] Στην περίοδο αυτή, η προστασία των τσιφλικιών ήταν πλήρης. Οι γαιοκτήμονες της Θεσσαλίας, όντας εξασφαλισμένοι, πέρασαν σε ακόμη πιο επιθετική στάση. Περιορίσαν προοδευτικά τις καλλιεργούμενες εκτάσεις, για να επιτύχουν τεχνητή υπερτίμηση των σιτηρών στην

εγγώρια αγορά και συνεπώς αύξηση της εγγείου προσόδου [...]. Στη δωδεκαετία 1885-1897, οι καλλιεργούμενες με σιτηρά εκτάσεις μειώθηκαν ραγδαία κατά 42,4%, ενώ η Ελλάδα συνέχιζε να έχει δημοκρατικό έλλειμμα και ενώ ο προστατευτικός δασμός επί της εισαγωγής σιτηρών ανέβαινε προς τα ύψη.

Κ. Βεργόπουλος, *Κράτος και οικονομική πολιτική στον 19^ο αιώνα*, Αθήνα 1978, σελ. 120-121

ΘΕΜΑ Δ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω κείμενα, να αναφέρετε:

α) τις αντιδράσεις που υπήρξαν στο εσωτερικό και τις βλέψεις που εξυπηρετήθηκαν από την υπογραφή της Σύμβασης της Λοζάνης η οποία ρύθμιζε την ανταλλαγή των πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας

Μονάδες 12

β) τις αντιδράσεις των προσφύγων στις ελληνοτουρκικές συμφωνίες του 1930.

Μονάδες 13

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ο νέος συσχετισμός δυνάμεων που διαμορφώθηκε με τη Συνθήκη της Λοζάνης είχε δύο βασικούς άξονες. Επισημοποίησε ένα νέο τουρκικό κράτος το οποίο από πλευράς πληθυσμού και εδαφικής έκτασης υπερείχε του ελληνικού, αφού ο πληθυσμός της Τουρκίας ήταν δύο φορές περισσότερος και η εδαφική της έκταση ήταν σχεδόν έξι φορές μεγαλύτερη. Από την άλλη πλευρά, έθεσε τις προϋποθέσεις για τη μετεξέλιξη της Ελλάδας σε ένα εθνικά ομοιογενές κράτος μοναδικό στο είδος του στη Βαλκανική χερσόνησο κατά το Μεσοπόλεμο. Η εθνική αυτή ομοιογένεια επιτεύχθηκε χάρη στις διαπραγματευτικές ικανότητες και τη διορατικότητα του Ελευθερίου Βενιζέλου, ο οποίος κατάφερε μέσα από την καταστροφική για το ελληνικό έθνος εμπειρία στη Μικρασία να εξασφαλίσει για την Ελλάδα αφ' ενός ασφαλή σύνορα με την τοποθέτηση στις παραμεθόριες περιοχές του δυναμικού μικρασιατικού Ελληνισμού και αφ' ετέρου την απομάκρυνση του τουρκομουσουλμανικού στοιχείου. Η εξέλιξη αυτή οφείλονταν, σε μεγάλο βαθμό, στην υποχρεωτική ανταλλαγή των ελληνοτουρκικών πληθυσμών η οποία επιτεύχθηκε με τη Σύμβαση Βενιζέλου-Ισμέτ (Ινονού) στις 30 Ιανουαρίου 1923 στο πλαίσιο της Συνδιάσκεψης της Λοζάνης. [...] Μετά τη δοκιμασία της αιματηρής και καταστροφικής μικρασιατικής αναμέτρησης τόσο ο ελληνικός όσο και ο τουρκικός λαός απαιτούσαν από τις κυβερνήσεις τους να ασχοληθούν με τα επείγοντα και πολυάριθμα εσωτερικά προβλήματα, με αποτέλεσμα οι ρεβανσιστικές τάσεις¹ (π.χ. του Θεόδωρου Πάγκαλου το 1925-26) να μη συγκινούν παρά μόνο μια μερίδα του προσφυγικού πληθυσμού.

Αλέξης Αλεξανδρής, *Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις 1923-1930*, στον τόμο: *Ελευθέριος Βενιζέλος 1864-1936. Η μεγάλη πορεία – Από το ανάθεμα στην αποθέωση* (Ε. Ιστορικά), εκδ. Τεγόπουλος, σσ. 147-152

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος αντιλαμβανόμενος το αδιέξοδο και έχοντας προκρίνει ως στόχο της εξωτερικής πολιτικής του την ελληνοτουρκική προσέγγιση, υπέγραψε τον Ιούνιο του 1930 στην

¹ Ρεβανσισμός: η πολιτική του κράτους που αποσκοπεί στην επανάκτηση περιοχών του που έχουν χαθεί ή προσαρτηθεί σε άλλα κράτη, κυρίως μετά από πολεμική ήττα.

Άγκυρα Σύμφωνο Φιλίας και συμψηφισμό των εκατέρωθεν εγκαταλειφθεισών περιουσιών. Με τη συμφωνία αυτή ολοκληρώθηκε η ανταλλαγή πληθυσμών και οι εγκαταλειμμένες περιουσίες περιέρχονταν νόμιμα στην απόλυτη κυριότητα των δύο κυβερνήσεων. Με αυτόν τον τρόπο, η κατά πολύ μεγαλύτερη χριστιανική περιουσία στην Τουρκία εξισώθηκε με την αντίστοιχη μουσουλμανική στην Ελλάδα και η Τουρκία απαλλάχθηκε από την υποχρέωση να καταβάλει αποζημίωση. Το γεγονός αυτό προκάλεσε θύελλα αντιδράσεων και είχε ως αποτέλεσμα την απομάκρυνση προσφυγικών ψήφων από το Κόμμα των Φιλελευθέρων.

Νίκος Ανδριώτης, *Ιστορία του Νέου ελληνισμού*, κεφ. 2, «Οι πρόσφυγες», εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σελ. 84

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η σύμβαση του 1930 συνεπαγόταν θυσία εκ μέρους της Ελλάδας. Η οικονομική ανθηρότητα των Ελλήνων της Τουρκίας και ο υπέρμετρος αριθμός τους θα απέδιδαν συντριπτικό ενεργητικό υπέρ της Ελλάδας αν είχε γίνει εκτίμηση των περιουσιών που είχαν εγκαταλειφθεί από τους ανταλλάξιμους. [...] Ο συμψηφισμός τον οποίο απαίτησαν οι Τούρκοι θεωρήθηκε από τον Βενιζέλο απαραίτητη θυσία, προκειμένου να εξομαλυνθούν οι σχέσεις ανάμεσα στις δύο χώρες. Όπως σημειώνει η Αναστασιάδου, τον Βενιζέλο ενδιέφερε κυρίως ο εδαφικός διακανονισμός, όπως προέκυψε από τη Συνθήκη της Λοζάνης, ενώ τους Τούρκους διαπραγματευτές να μην αναλάβουν το βάρος ενός μεγάλου χρέους.

Θάνος Βερέμης, *Ο Ελευθέριος πίσω από τον Βενιζέλο*, σειρά «Ηγέτες», ειδική έκδοση της εφημ. *Η Καθημερινή*, Αθήνα 2014, σελ. 114

ΝΕΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ